

VVD Utrecht
T.a.v. raadsleden
Dimitri Gilissen en
Marijn de Pagter

Fietzersbond
[Redacted]
[Redacted] Utrecht
[Redacted]

Betreft: Reactie Fietzersbond op initiatief raadsvoorstel 'Utrecht onbeperkt toegankelijk'
Contact: Peter van Bekkum, utrecht@fietzersbond.nl

Utrecht, 22 november 2020

Beste Dimitri en Marijn,

De VVD heeft een initiatiefvoorstel opgesteld voor de gemeenteraad met de titel 'Utrecht onbeperkt toegankelijk'. Ze heeft de Fietzersbond gevraagd om een reactie op het voorstel. Met plezier gaan we in op het verzoek om een reactie.

Utrecht onbeperkt toegankelijk; wie kan daar nou tegen zijn?

Natuurlijk staan we van harte achter het uitgangspunt dat Utrecht onbeperkt toegankelijk is. Voor iedereen, voor alle kleuren en gezindten. Dat niemand wordt buitengesloten. Dat iedereen kan meedoen, zich kan ontwikkelen. Zich kan ontplooiën en zich vrijelijk kan bewegen in de openbare ruimte. Dat de hele (binnen)stad onbeperkt voor iedereen toegankelijk is. Op elk moment van de dag, voor elke doelgroep.

Maar is dat eigenlijk wel een reëel uitgangspunt? We noemen één dilemma: de vrijheid van de één om in het weekend tot diep in de nacht in de stad te dansen en te drinken verstoort de vrijheid van buurtbewoners om 's nachts rustig te slapen. Wat ons betreft wordt de grens van de vrijheid bereikt als de vrijheid van de één, de vrijheid van de ander inperkt.

Zoals gebeurt door autoverkeer. Autoverkeer vraagt een enorm ruimtebeslag, zowel rijdend als geparkeerd. Autoverkeer, en hetzelfde geldt voor brommers en snorfietsen, die vieze stoffen uitstoten, die leiden tot gezondheidsschade. Dit leidt ertoe dat mensen met gevoelige luchtwegen niet meer in de stad kunnen wonen of dagelijks last ondervinden als ze hier wel blijven wonen. Mensen met astma lopen daadwerkelijk gezondheidsschade op als ze achter een snorfiets rijden of wachten bij een verkeerslicht, door de enorm vuile uitstoot van deze voertuigen. Gemotoriseerd verkeer zorgt voor geluidsoverlast, heeft vergelijkbare effecten op de nachtrust en daarmee op de gezondheid van inwoners.

In het voorstel van de VVD komt meer dan 100 keer “fiets” voor. En twee keer het woord auto. Het voorstel lijkt erop gericht om het parkeren van de fiets in de (binnen)stad stevig aan banden te leggen. Wij snappen de aanleiding voor het voorstel wel: niet alle fietsers zetten hun fiets even zorgvuldig weg. En zorgen daarmee voor hinder en ergernis voor anderen: voor de jonge ouders met een kinderwagen, voor de oudere met een rollator, voor blinden die de geleidelijn nodig hebben. Deze praktijk is ook ons een doorn in het oog.

Gelukkig heeft de gemeente voor het weghalen van gevaarlijk gestalde fietsen regels. Zodat fietsen weggehaald kunnen worden, bijvoorbeeld bij nooduitgangen en vluchtroutes van musea, schouwburgen en muziekcentra en van blindegeleidestroken. En dat gebeurt ook regelmatig. Dat is fijn, omdat daarmee het belang van de veiligheid van de bezoekers wordt gewaarborgd. En voor zover wij kunnen nagaan werken die regels goed.

De VVD pleit er in het initiatiefvoorstel voor dat fietsen worden gestald in stallingen en minder in de openbare ruimte op de stoep. Dat zien wij ook wel zitten: we zien graag dat de gemeente ervoor zorgt dat fietser op elke straathoek in de binnenstad zijn fiets overdekt, 24 uur gratis en bewaakt kan stallen, waarbij hij/zij vlot in en uit kan rijden. We vinden het wel verbazingwekkend dat de VVD uiterst kritisch is op de inpandige stallingen zoals die op de Mariaplaats. Inpandig stallen is inderdaad duur. Het alternatief is stallen op straat.

Waarom we dat willen, illustreren we aan de hand van het Jaarbeursplein. Tot 2014 konden fietsen op het Jaarbeursplein alleen in de open lucht worden gestald. Geregeld werden daar fietsen gestolen: de grond tussen de stallingen lag bezaaid met kapotte fietsslots. Je zorgde maar beter voor een oude fiets, waarvan het niet de moeite waard was om te stelen; dan was de kans groter dat-ie er aan het eind van de werkdag nog stond. De kosten voor het opruimen van de wrakken waren voor de gemeente.

Jaarbeursplein, rond 2009

Bron: <https://twitter.com/Ramoncp72/status/1175399047563284480>

Hoe anders is dat nu met de prachtige Jaarbeursstalling. We zagen er (vóór Corona) dure e-bikes, designfietsen en racefietsen gestald staan. De stalling is zo veilig dat je je natte regenbroek over je stuur kunt uithangen om te drogen; als je aan het eind van de middag terug komt, hangt die nog net zo netjes op z'n plek. In een inpandige, door een beheerder bewaakte stalling is je waardevolle fiets veilig gestald.

Het lijkt super aantrekkelijk om je fiets in een stalling in de binnenstad te parkeren. Toch doet niet iedereen dat. We snappen dat ook wel. Soms hoeft je maar heel even in de stad te zijn, voor nieuwe 'oortjes' bij de telecomwinkel of alleen een stuk kaas van de markt. Dan vraagt het wel wat veel tijd om je fiets in de Vredenburgstalling te zetten. Omdat je moet wachten op een beschikbaar plekje en je in de rij moet voor het inchecken. En de Stationspleinstalling is dan ook wel weer ver lopen. Logisch dat mensen voor de deur van de winkel of naast de marktkraam willen parkeren. Dichtbij je bestemming kunnen komen is één van de grote voordelen van gebruik van de fiets naar de stad!

Niet iedereen wil of kan in een overdekte bewaakte stalling zijn fiets parkeren. Omdat het gewoon te ver lopen is naar de winkel voor die ene boodschap. Of, als je wat slechter ter been bent, omdat je van winkel naar winkel je fiets nodig hebt. Omdat de helling of trap uit de ondergrondse stalling lastig is als je conditie slecht is. Of omdat er gewoon lang niet genoeg plek is voor alle fietsen van bezoekers aan de binnenstad. Of omdat er in lang niet alle delen van de stad een bewaakte stalling is. Of omdat je langer dan 24 uur in de buurt van het Centraal Station wilt stallen maar er geen geld voor over hebt. Op het Jaarbeursplein staan daardoor fietsen van langstallers. Wij vinden dat ook lelijk en ergelijk. Maar ze staan niet gevaarlijk of hinderlijk voor slechtzienenden of rolstoelen, dus wat ons betreft mogen ze er blijven staan.

Voor al deze fietsen moeten in de (binnen)stad voldoende hoog/laag rekken met aanbindmogelijkheid op straat beschikbaar zijn. Die bieden veel capaciteit op beperkte ruimte en zijn ook redelijk veilig voor dure fietsen zoals e-bikes en speed-pedelecs. De gemeente adviseert immers iedereen om de fiets met twee sloten ergens aan vast te zetten. Die rekken moeten overdag beschikbaar zijn voor kortparkeerders en niet de hele dag vol staan met langparkeerders. VVD-wethouder Ingrid de Bondt heeft in 2010 een prijs uitgereikt voor dit winnende idee, in het kader van de prijsvraag 'Waar laat ik mijn fiets'. Tot op heden is met het idee van de winnaar van de prijsvraag niets concreets gedaan, in weerwil van verschillende suggesties van ons. We voegen met plezier het juryrapport toe. Als er voldoende van zulke rekken zijn zullen de meeste fietsen ordelijk gestald worden en blijft de stad voor iedereen toegankelijk. Op verschillende plekken zijn de afgelopen jaren echter fietsenrekken van straat weggehaald. Dát heeft gezorgd voor een stevige toename van wildparkeren van fietsen. Los gestald vraagt een fiets veel meer ruimte dan in een hoog/laagrek. Fietsparkeervakken vormen daarom ook geen oplossing. We willen daarom voldoende rekken met aanbindmogelijkheid! Als er voldoende rekken vlakbij zijn, worden fietsen immers niet los gestald en blijft de rest van de stoep vrij.

Op een paar plekken in de binnenstad mag je je fiets echt niet stallen, bijvoorbeeld op de Viebrug. En dat verbod wordt stevig gehandhaafd. We zagen verschillende keren dat op zaterdagmiddag een mama-fiets met lage instap en twee kinderzitjes op de kar van de gemeente wordt getild. We hebben een voorstelling hoe de eigenaresse na een dag winkelen terugkomt bij de brug en haar fiets niet meer terugvindt: de radeloosheid waarmee ze daar staat met volle tassen en twee vermoeide koters... Zou ze de stad daarna nog toegankelijk vinden? De lege Viebrug met bloembakken is een prachtig gezicht, maar zorg wel dat er op straat voldoende parkeerplek voor fietsers in de buurt is.

Concluderend: ja, wij zijn groot voorstander dat fietsers niet stallen op blinde geleidelijnen. En dat er altijd voldoende ruimte vrij blijft voor kinderwagens en rollators. Maar niet overal in de stad is er daarvoor genoeg ruimte. Als er op elk moment van de week genoeg inpandige stallingsruimte beschikbaar is, op vrijwel elke straathoek van winkelgebied, kunnen we ons voorstellen dat de regels

voor hinderlijk gestalde fietsen wat strakker worden gehanteerd. We realiseren ons dat dat niet reëel is. Daarom willen we in de hele (binnen)stad voldoende hoog/laag rekken in de buitenruimte, op straat! Dus ook in het voetgangersgebied, want aan de randen ervan is onvoldoende gelegenheid voor voldoende grote stallingen en vanaf de randen van het voetgangersgebied is voor veel mensen de loopafstand naar de winkel te groot. De boodschap van toegankelijkheid van de binnenstad zou moeten zijn en blijven: kom alsjeblieft op de fiets, in de stallingen is meestal genoeg plek en er is altijd genoeg plek in de rekken op straat. Dan is het probleem van de hinderlijk gestalde fietsen nagenoeg opgelost.

We hebben wel een suggestie voor de VVD om ruimte op straat vrij te maken, voor fietsers, kinderwagens, rollators en blinden. In de binnenstad is er nog best wat ruimte te winnen door autoparkeerplaatsen in de nabijheid van het voetgangersgebied te vervangen door fietsenrekken en fietstrommels, zowel voor bewoners als voor bezoekers. We denken daarbij met name aan de Oudegracht, aan het Janskerkhof en aan de Springweggarage.

We hebben met plezier gewerkt aan deze reactie. We zijn graag bereid om desgewenst onze zienswijze mondeling toe te lichten. Onze contactgegevens: utrecht@fietsersbond.nl en 0644304099.

In afwachting van uw reactie, verblijven we,

Met vriendelijke groet,
Fietsersbond, Afdeling Utrecht

Peter van Bakkum
Voorzitter